

FELSŐ-ZEMPLEN

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG:
Hova a lap szellemi részét illető minden
közlemény intézendő:
Kossuth Lajos-utca 34. szám.

ELŐFIZETÉSI DÍJ: Egész évre 8 kor,
fél évre 4 kor, negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fl.

Kéziratok nem adnak vissza.
Bérmegtelen levelek nem fogadotnak el.
Nyilt-tér soronként 40 fl.

KIADÓHIVATAL:
Hova az előfizetők, hirdetői és nyilttér-
díjak küldendő:
Landesman B. könyvnyomdája.

Adózási viszonyaink.

Az egyes adóhivatalok székhelyén működő adókiadó bizottságok befejezték munkásságukat s ma-holnap készek azok a kimutatások, melyek az adómenyiségnek községenként való emelkedését vagy esését tüntetik fel. A statisztikát üző hivatalnok azután ráhuzza a sablont: a nemzet teherviselési képessége emelkedett (ha nagyobb lett az adók mennyisége), illetve alább szállt (ha t. i. az adók végösszege csökkent).

Aki kész alkalmazni a sokat hallott mondást: „a számok beszélnek“ — készségesen el is fogadhatja az ilyképen felállított mérleget. De aki heteken át maga előtt látta az adózó népet s hallgatta panaszait, megnyugvással nem teheti magáévá az összeg nagyságából vont következtetést, mert lépten nyomon meggyőződhet arról a gazdasági nyomorúságról, mely az adózóinak ép azt az osztályát sújtja, mely az állami adók legnagyobb kontingensét szállítja be az állami pénztárakba.

Nagyon jól tudjuk, hogy az adósok amazzal sokban túltoltak; nem is lehet rossz néven venni tőlük, mert hiszen az adók pótlékaikkal együtt bizony sokra mennek s hazánkban senki sem szeret adót fizetni. Akadnak ugyan, akik mintegy intelligentiájuk fitogtatásaképpen emlegetik, hogy adót fizetni kell, vannak akik ezt polgári kötelességnek jelentik ki. Mikor azonban

az elvet saját magukon gyakorlatilag kell megvalósítani, ékes példával elől járnak, megmutatva, hogy miképen lehet e polgári kötelesség alól kibujni.

Nyitott ajtókat döngöztünk, ha adórendszerünk teljesen megbízhatatlan voltát bővebben kifejtteni akarnók. Évtizedek óta számtalan variációban hallhattuk s a jelenlegi kormány is felvette programjába az adórendszer megváltoztatását. Nem hiszünk benne, hogy ezt az ígéretet beváltaná. Nem mintha nem látná azt a pusztítást, melyet a jelenlegi rendszer előidéz, hanem mert fontosabbnak tartja visszaállítani a megyei pénztárakat és megrendszabályozni a sajtót, mint enyhíteni a nép baján. Évtizedek bűnét tehetné jóvá ez a kormány, mely ugy tartotta bevonulását e hazába, mint még győzedelmes külföldöről hazatért hadvezér soha s mely a boldogság mámorában kéjjel uszó nemzetnek ígért mindent, mi boldoggá tehetné. Halhatatlan érdemekre tehetne szert, ha orvoslást hozna az adózás terén, nagyobb érdemeket azoknál, a melyekért majd titkos tanácsossági rangra emelhetnek. Minden parlamenti ellenzék nélkül olyan zavartalan munkásságot fejthetne ki, aminőre ezideig még egy kormány sem mutathat; amellet soha sem volt annyira szükség a kormány közgazdasági tevékenységére, mint ez idő szerint. A drágaság ugy az élelmi mint egyéb közszükségleti cikkekben szörnyűsége, de a kereseti viszonyok egyáltalán nem javultak. Nem

csoda tehát, ha gazdaságilag pusztulunk s az adókiadás nyomában a panaszok sokasodnak.

E panaszoknak nagy része csodálatosképen a kormány közgazdasági tevékenységével van összefüggésben. Régi nóta, mely azért nem veszi el megromító hatását. — Értjük ez alatt a szövetkezetek működését.

Nem az intézmény maga, nem is a szövetkezés iránti törekvés az, amit mi közgazdasági viszonyainkra károsnak tartunk, hanem annak tartjuk azt a módot, melylyel az állam más közgazdasági tényező hátrányára pártfogásába veszi a szövetkezeteket. Ez a protegálás sokkal messzebb megy, mint a hogy azt a felkarolandó érdek kívánatosá tette, mert számos hasznos, sőt nélkülözhetetlen existenciát tesz tönkre állami assistentiával. Avagy lehet-e helyeselni azt, hogy a szövetkezetek vezetése állami tisztviselők kezébe legyen le-téve? Hogy bizonyos hatalmat juttassunk a szövetkezet vezetőinek, amelylyel aztán a szabadverseny csufságára valóságos lelki és anyagi terrorismust vihessek végbe? S ha már a szövetkezeteknek adó- s illetékmentességet nyújt a törvény, sőt szállítási kedvezményeket biztosít részére, mert tagjai között osztja fel a hasznót, miért nem gondoskodik róla, hogy ez visszaélésekre ne adjon alkalmat? Az adózókat az ellenőrzésnek olyan neme és olyan tömege sújtja, hogy azt bátran lehet zaklatásnak minősíteni, de szó sincs ott ellenőrzésről,

TÁRCZA.

Metamorfozis.

A mi városunkban nem voltak feministák. Akárhány uri embert zavarba lehetett volna hozni, ha megkérdezték volna tőlük: mi a feminizmus?

A modern eszmék — éppen mint a vicinálisunk — késéssel érkeztek hozzánk. Nemcsak a divatos eszmék, hanem a divatos szalmakalapok is. Mi azonban elég jól éreztük magunkat maradiságunk mellett. Kényelmet, nyugalmat csak a maradiság ad. A haladás fásasztóan, izgatón hat az idegekre. Szép dolog, de feles gondot, fejtörést szerez. Minek az, ha anélkül is megtudunk lenni? Így vélekedtünk egyenként és általában. Jól kitaposott formulák között morzsolgunk le napjainkat. A leányok férjhez mentek, anyák lettek és ha valami közbe nem jött, nagyanyák. Szóval becsületesen betöltötték azt a hivatást, amelyet a fajfentartás jelölt ki számukra.

Egyébre — ugy véltük — kár gondolni. Időnk feleslegét pletykákkal értékesítettük. A pletyka olyan, mint a szerelem, régi, de mindig új marad. A legrégebb pletyka is új, ha a feltalálásban elég ötletet tudunk elhelyezni.

A legtöbbit, erre jól emlékezem, Kiss Eszterről pletykáztunk. Ez az érdemes hajdon szinte involválta a megszólást. Merészen, kihívóan eltért a szentesített társadalmi sablonoktól. Pontos számítás szerint már harminc éves volt, anélkül, hogy férjhez ment volna. Sőt a férjhez menésre való hajlandóság is hiányozni látszott belőle.

Alacsony, jól megtermett leány volt. Barna arca szokatlan energiát fejezett ki. Nem volt szép arc, de nem is közönséges. Vékony, finom metszésű ajka valami gúnyos kifejezést mutatott. Sötét, tömört hajfonatai női körökben egyebek közt irigységet is támasztott.

Teljesen egyedül élt s noha nem volt rászorulva, szűlei után elég csinos vagyon maradt, zongoraleckéket adott. Esernyővel a hóna alatt, naponta többször láttuk a kaszinó ablakából, amint kemény határozott léptekkel járta utait, mindig magánosan, változatlan sötét ruhában, a kakastollas gömbölyű kalappal.

Igazat kellett adnunk a nőknek, kik nem győzték ismétetni, hogy ez a leány borzasztóan öltözködik. Egy-egy ruhájában a figyelmesebb szemlélők felismerték az elhunyt anya régi ruháját. Ezen méltán meg lehetett botránkozni. Egy leány, aki annyira nem tart magára, az nem társas lény.

Igy vélekedtek Kiss Eszterről, aki azonban egyáltalán nem törődött a felőle való véleményével. Valamikor egyik idősebb asszony, aki a házasságközvetítést ellenállhatatlan ösztönből űzte, kérdést tett nála, hogy nem volna-e hajlandó himen láncait, stb. ...

Kiss Eszter sértően kategorikus választ adott:

— Nem tudnám, kihez? Akiket ismerek, az csupa hencegő, pöffeszkedő fráter.

Meg kell jegyeznem, hogy mindenkit névszerint ismert a városban s így volt okunk felháborodni a válasz fölött.

Ami a maliciát illeti, abban mi sem maradtunk adósok. Valami furcsa, egyenetlen, aljas küzdelem volt ez. Ötvenen, hatvanan és hozzá csupa férfi egy nő ellen. S ebben a küzdelemben mégis folyton azt éreztük, hogy mi vagyunk alól. Az a lány megközelíthetetlennek bizonyult. Egy csöpp Achilles-sarka sem volt.

Emlékszem egy esetre. Egy téli este kora alkonyatkor egyedül ment haza. Egy parasztsuhanc, nyilvánvaló tévedésből — mint később megvallotta, szobaleánynak nézte — szemtelenkedni kezdett vele. Kiss Eszter egyszerűen, röviden végzett vele. Hátrafordult s jobbról-balról pofonította. Azzal nyugodtan hazament.

Ezt a pof-históriát napokig tárgyaltuk szé-

Tankönyvek, író-, rajz- és festészeti-szerek nagy választékban Landesman B. könyvkereskedésében.

Lapunk mai száma 4 oldalra terjed.

hol az adómentesség előnyeit olyanok is élvezik, akiket meg nem illet.

Kívánatos volna, hogy a szövetkezés előnyeit kellő összhangzásba hozhatnák azokkal a tényezőkkel, melyekre jelen szervezetben valóságos csapásként nehezedik. A szövetkezetek jelenlegi főpatronusától a belátásnak ezt a fokát nem várhatjuk: ő nem a népet akarja boldogítani, csak azoknak kedveskedni, akik a közgazdasági viszonyok javításának örve alatt olyan tendenciákat is akarnak érvényesíteni, melyeket nyíltan bevallani restelnek, de jól esik szívőknek, ha mégis győzedelmeskednek. No de se baj, majd virrad még!

Polgári iskolát Nagymihálynak!

A polgári iskola létesítése régi óhaja városunknak. Szükséges volta rég átment a köztudatba. Természetes dolog is, hogy ott, a hol olyan kifejlett iparos és kereskedő osztály van, mint Nagymihályon, a szellemi élet terén is fokozódnia kell a szükségleteknek. De a kultúra iránt megnyilvánuló szükségletnek lépést kell tartani a lakosság növekedésével is. Már pedig tagadhatatlan, hogy városunk népesedési statisztikája az utóbbi évtizedek alatt aránylag igen kedvező fejlődést mutat. Az a helyzet állott elő tehát, hogy városunk serdülő ifjúsága középiskola hiányában kénytelen volt más városok hasonlóan intézeteit felkeresni. Könnyen érthető, hogy ezáltal nemcsak anyagi, de főleg erkölcsi veszteség is ért bennünket. Abban a korban, mely legfogékonyabb az erkölcsileg szép, jó és nemes iránt, de egyuttal legkönnyebben hajlik a rosszra, tehát a jellemképzés legtermékenyebb korában a gyermeket el kell bocsátani a szülők védőszárnyai alól idegenbe, ismeretlenbe, ahol nem tudni mi vár rá, ahol káros befolyásoknak van kitéve, melyeknek akaratereje fejletlensége folytán alig képes ellenállni. Bizony nagyon is megfontolandó minden szülőre nézve, aki gyermeke nevelését szívéből hordja, vajjon elbocsássa-e maga mellől? Ha meg nem hajlandó idegenbe küldeni, akkor ismét a szellemi színvonal csökkenése következik be. Mert ma már nem csak a honorácior osztálytól követelik meg az intelligenciának átlagos mértékét, hanem minden valamire való kereskedőtől és iparostól is. Kellő értelmiség nélkül ezen szakmákban sem lehet eredményt elérni. Tekintetbe véve azt, hogy városunk geográfiai fekvésénél fogva mintegy predesztinálva van arra, hogy a környék községeknek kulturális téren is központja legyen, a polgári iskola szükséges volta önként követ-

kezik. Létesítése szükségképeni folyamánya a viszonyok kényszerítő erejének. Felállításával nemcsak azt érvük el, hogy az itteni fiatalságnak alkalmat adunk szellemi kiképzésére, hanem azt is, hogy a környék iskolaelhíes ifjúságát successive ide fogjuk vonzani felállítandó polgári iskoláinkkal. Anyagi oldalát tekintve sem lehet e körülmény városunkra közömbös. Nem hagyható figyelmen kívül Nagymihály környékének ma elég erős nemzetiségi jellege sem. Hogy egy iskola a magyarosítás terén minő eredményt érhet el, az nem szorul bizonyításra. Elsőrendű állami érdek tehát, hogy a polgári iskola Nagymihályon létesüljön. A kezdeményező lépések azonban nem várhatók az államtól. Csak társadalmi uton iníciálható a kérdés, a minthogy az nálunk már meg is történt. *Sulyovszky István* kir. tanácsos intenciójának megfelelőleg *Dr. Eperjesy Lajos* indítványára a község képviselőtestülete a polgári iskola felállítását elhatározta. Ennek állami támogatására vonatkozólag a közelmúltban a kultuszminiszter részéről is biztató ígéretek hangoztak el, megvalósulása tehát a közel jövő kérdése.

Máris arról értesülünk, hogy *Csollák Ilár* okl. polg. iskolai tanár *Walkovszky Bélával*, a mi lelkes és fáradságot nem kímélő főbírával, megbeszélvén a dolgot, magán polgári iskolát szándékozik létesíteni. Az aláírási ív azon szülők részére, kik gyermekeiket ez uton taníttatni óhajtják, ki lett bocsátva. Az eredmény meglepő volt, mivel az első nap délutánján 37 tanuló jelentkezett. Ennek folytán *Csollák* tanár az iskola segítése tárgyában kérvényt fog beadni a községi képviselőtestülethez, melyben ezuttal a község közreműködését kéri a nyilvánossági jelleg megszerzése céljából. A tanítás a jövő hó 10-én 4 tanóról minden körülmények között megkezdődik. Reméljük, hogy a nagymihályi tanulók már az új iskola évben helyben tehetnek vizsgát és államérvényes bizonyítványt kaphatnak.

Óhajtjuk, hogy így legyen! **Garmond.**

VEGYES HIREK.

— **Bertalan-nap.** F. hó 24-én a Bertalanok napja lévén, köztisztelőben és szeretetben álló orsz. képviselőnk, *Czibur Bertalan* is, bár csak szűk családi körben, neve napját ünnepelte. Ez alkalommal barátai és tisztelői közül számosan keresték fel szerencsekívánataikkal.

— **Gyümölcs elkobzás.** A mult hetivásár alkalmával *Dr. Widder Márk* járásorvos a helybeli gyümölcspiacon vizsgálatot tartván, nagy mennyiségű romlott és az egészségre káros hatású gyümölcsöt koboztatott el. Az elkobzott gyümölcsöt rövid uton a Labore folyóba vetették.

a pandurokat. Vebetsz magadhoz, ahányat akarsz.

Ugy is történt. A jegyző, Székes Lajosnak hívták, három pandurral megjelent Kiss Eszter lakásán. Már csaknem éjfélre járt az idő, mikor a jegyző előadta jövelele célját. Kiss Eszter nem vette tréfára a dolgot. Szépen megköszönte a gondoskodást. Aztán elhelyezte a pandurokat a pitvarban.

— Ön jöjjön a szobába, majd befűtök. Ugy is történt. A jegyző hajnalig ott maradt s a pandurok hajnalig észrevették, hogy a deszkakerítés ropogni kezd. A három gazember mászott be rajta. Kettől közülök elfogtak az udvaron, a harmadik megszökött.

Kiss Eszter, mint a jegyző beszélte, nem erősködött egy cseppet sem. Sőt könnyes szemekkel köszönte meg a jegyzőnek, hogy megmentette a borzalmas következményektől.

A jegyző másnap ismét megjelent Kiss Eszternél.

— Csak épen átöltözök, — mondotta. — Miért? — kérdezte az erős szűz. — Mert az így dukál. Mert most nem hatóságí személy vagyok, hanem kérő.

Kiss Eszter meglepődést mutatott s nem válaszolt semmit. A jegyző folytatta:

— Ezzel tartozom becsületemnek. — A becsületének? — kérdezte Kiss Eszter csodálkozva.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte *Miskovits Béla* városi pénztárnokot. Édes anyja, *úgy. Miskovits Mihályné* f. hó 27-én hosszas szenvedés után életének 69. évében meghalt. Temetése kedden délután 4 órakor nagy részvét mellett ment végbe.

— **Ünnepelt körjegyző.** *Kolonay Tamás* bánóci körjegyző tegnap tartotta meg negyedszázados szolgálati jubileumát. A fáradhatatlan tevékenységben, buzgó odaadással végzett munka méltán követelhet ünnepeltetést s ha ehhez hozzávessük *Kolonay* köztisztelő övezte személyét, ugy könnyen érthető és méltányolható a tegnapi lelkes összjeövetel. A díszes társaság a bánóci vasuti állomáson találkozott, a honnan a 30 kocsiálló menet egyenesen a jegyzői lakra hajtattott. Jelen voltak *Füzesséry Tamás* nyugalmazott és *Bajusz Andor* jelenlegi főszolgabíróon kívül *Dr. Eperjesy Lajos* ügyvéd, *Walkovszky Béla* nagymihályi főbíró, *Beregszászy István* kir. tanfelügyelő, *Haraszthy Vince* a zemplénmegyei jegyzői egyesület elnöke és a járás jegyzői kara teljes számban. A jubiléus első sorban *Bajusz Andor* üdvözölte, méltatván az ünnepelt elévülhetetlen érdemeit. A jegyzői kar nevében a jegyzők nesztora, *Rozgonyi Ferencz* rákóci körjegyző, a bánóci körjegyzőséghez tartozó összes képviselő tagok nevében *Hutka József* esperes, a bánóci izr. hitközség nevében *Weisz Samu* ottani vendéglős és a bánóci körjegyzőséghez tartozó községi bírák részéről *Kirnágy János* vásárhelyi bíró köszöntötték fel az ünnepelt. Az egész vendégsereget lefényképezték, hogy maradó emléke legyen a szép összjeövetelnek. — Lakoma után táncz következett, melyen *Miklós Jancsi* szolgáltatta a muzsikát. A lélekemelő ünnepség a hajnali órákban ért véget.

— **Eljegyzés.** *Jakobovics Izidor* falkusi lakos f. hó 26-án eljegyezte *Roth Lajos* helybeli fakereskedő nevelt leányát, *Mariskát*.

Burger Miksa helybeli kereskedő eljegyezte *Friedman Etelka* kisasszonyt Poroskón.

Kákos György asztalos mester jegyet váltott *Kudra Erzsébet* kisasszonnyal helyben.

Fuchs Herman padicsi lakos eljegyezte *Weisz Regina* kisasszonyt helyben.

— **Jutalomjátékok.** A jutalomjátékok sorozata *Micséy* szintársulatánál megkezdődött. Csütörtökön este *Péchy László* javára a „Mulatlo istenek,” pénteken *Reviczky Rózsika* tiszteletére a „Leánya,” szombaton *Szabó Pál* és *Vitáz Róbert* jutalmazására „Koldusgróf,” vasárnap *Deák Gyula* javára az „Aranylakodalmó” kerülnek színre. Ez utóbbi lesz egyuttal az idény bezáró előadása. A közönség remélhetőleg hálás lesz azoknak, kiknek annyi kellemes órát köszönhet.

— **Elgázolt gyermekek.** *Glück Salamon* örmezői koresmárosnak két kis gyermeke, *Ernö* és *Sándor* vigyázatlanság folytán atyjuk egyfogatu kocsija alá kerültek. Mindketten súlyosabb természetű sérüléseket szenvedtek.

— Igen, a tisztességnak. Én önnél töltöttem egy éjszakát. Igaz, hogy muszájból, de mégis kompromittáltam. Mint uri ember tehát...

— Hagyja, — vágott közbe Kiss Eszter — engem nem kompromittálhat senki, hacsak magam nem. Amiatt nem érdemes. Köszönöm a jóindulatot. Isten áldja meg...

Szóval, mint a városban nagy megbotránkozással beszéltek, még az élete megmentőjét is kikoszorozta. Micsoda leány ez?

E miatt erősen leszólták... De nem sokáig, mert két hét múlva híre járt, hogy mégis férjhez megy a jegyzőhöz. A hir való volt.

Tíz esztendeig nem láttam Kiss Esztert. A vasuti váróteremben találkoztam vele újra. Három gyereket vezetett a karján és egy kövér urinóval beszélgetett. Kicsinyes, házsártos panaszt volt minden szava. A cselédekre panaszkodott.

— Nem lehet kijönni velük. Tessék elhinni. Annyi mérget nyelek. Jaj Istenem!

És így tovább az ismert formák szerint Megvallom, illuzióvesztetett hallgattam. Tessék, mondottam magamban, mivé lesznek az erős szűzek... Sopánkodó asszonykák... És ez a metamorfózis örök, mint az evolúció... Kiss Eszter sem kerülhet el...

Zöldi Márton.

— **Egy szlvbajos asszony balesete.** Könyven végzettség válható baleset történt f. hó 28-án *Bliscák* Anna napszamos asszonnyal. A délelőtti órákban ugyanis vízet meríteni ment a Laborc partjára, miközben hirtelen szivgyörcsöket kapott és a hullámokba merült. A közelben posztoló *Barta* István rendőr önfeláldozása menthette csak meg az elkerülhetetlen látszó vízbefulástól. A kózkörhözba szállították.

— **A fegyver nem játék.** Mint már annyiszor, ismét szerencsétlenség történt a fegyverrel való játék következtében. A hét folyamán Kistölgyesen egy odaváló gazda fia, a 13 éves *Junni* János apjának régi módi elültöltő fegyverrel játszadozott. A töltött fegyver játék közben elsült és az épen arra menő kis-gerebelyési illetőségű *Leszó* Jánost szíven találta. A szörnyet halt szerencsétlen áldozat halálát özvegye és kiskoru gyermeke gyászolja. A gondatlan apa ellen megindították a vizsgálatot.

— **Színházi baleset.** A „Smólen Tóni” előadásánál f. hó 28-án sajnálatos baleset történt. A Barnai-szálló udvarán felépített szinkörben ugyanis *Szirmay* Éva, a társulat kedvelt énekes és táncosnője tüzes temperamentummal ellejtett tánc közben oly szerencsétlenül lépett, hogy bal lába erősen megrándult. A közönség nem is vette észre a balesetet, mert a nyílt színen felhangzó tapsokkal a tánc megújrázását kívánta. *Szirmay* Éva azonban a közönség kívánságának nem tehetett eleget, hanem *Radó* Sándor támogatásával az öltözőbe vonult, ahol Dr. *Örley* Ödön kórházi főorvos részeseitette az első segélyben. Az előadás különben zavartalanul folyt le.

— **Sikkasztó darabont alispán.** A newyorki „Bévdorló” írja: Dr. *Kazay* László, előbb borsodvármegyei aljegyző, majd a Fejérváry-kormány alatt Zemplénnérmegye alispánja, hatezeröttszáz dollár elsikkasztása után Newyorkból megszökött. Az elsikkasztott pénz egy miskolci asszony, *Haubner* Anna tulajdona volt. A Wekerle-kormány kinevezése után *Kazay* *Haubner* Annával Newyorkba jött s itt „Magyar Okmányoszerző Iroda” címen irodát nyitott. Az iroda nem sokat jövedelmezett, de azért *Kazay* úri módon élt. Szórta a pénzt két kézzel s folytonosan ivott és mulatott. A minap azután eltűnt. Magával vitte *Haubner* Anna pénzét és az asszonyt egy krajcár nélkül a legnagyobb nyomorban hagyta. A newyorki rendőrség elrendelte *Kazay* körözését.

— **Hirdetés.** Az 1906—7. évre a beírások folyó évi szeptember hó 1-től 8-ig eszközöltek. Az állami iskolába járó tanulók 4 korona tandíjat és 1 korona 30 fillér beírási díjt a beírás alkalmával előre tartoznak befizetni. A teljesen vagyontalan szülők gyermekei a városi hatóság által kiállított szegénységi bizonyítvány alapján a tandíjfizetés alól a kir. tanfelügyelő által mentetnek fel. A beírás alkalmával a szegénységi bizonyítvány az igazgatóhoz beadandó. Az 1 korona 30 fillér beírási díj alól egy tanuló sem mentetik fel. A javító vizsgálatok szeptember 1-én és 2-án délelőtti órákban tartatnak meg. Ezen vizsgálatra csak olyan tanulók bocsáttatnak, kiknek egy, legfeljebb két elégtelen osztályzatuk van. A ki két tantárgynál többől kapott elégtelen jegyet, az az osztályt ismételni tartozik. *Az állami iskolai gondnokság.*

S Z I N H Á Z .

Színházi mozaik.

Multkor kissé elégikus hangon kezdtem bucsuztatni a színészetet. Ezennel ünnepélyesen megígérem, hogy ma vidámabb hurokat fogok pengetni. Tegyük úgy mint az anekdotában az a bizonyos első álmalból felzavart férj, aki a felesége halálhíret tudatát táviratot összegyűrve, szíve mélyéből felsóhajtott: milyen szomorúságra fogok én holnap ébredni. Azzal a másik oldalára fordult és jóízien tovább aludt.

Hát így vagyunk mi is. Tudjuk, hogy fájdalom lesz a bucsuzás, de azért jóízien tovább...

Dehogy is alszunk! Soha ilyen nagymérvű lumpolások nem estek. És vezércikket lehetne írni arról a színészeket és civileket összeforrasztó szertetről és ragaszkodásról, melyhez hasonlóra a legrokkantabb habituk sem emlékeznek.

Azonban minden kedélyeskedés dacára a

színi szezon lassan, de biztosan haldoklik. Már a jutalomjátékokra került a sor. A közönség, melynek a jutalmazandók annyi kellemes percet szereztek, remélhetőleg kitesz magáért és fel fog lendülni a forgalom Jávorkának, — a hogy a takarós kis pénztárosnöt bizalmasan nevezik, — udvarlóköt amugy is körülrajongott fabódéja környékén.

Martos Ferenc „Legvittebb huszár”-jával nyílt meg ez a hét. Gyöngö darab, ephemere értékű hazafias kijelentésekkel fűszerezve, melyhez *Jakobi* Viktor ugyancsak gyöngö muzsikát komponált. Cselekvénye egyáltalában nincs, de a vége kiengesztel, mert boldog kettős házassággal végződik s ennyi utóvégre elég a magyarnak. A harmadik felvonásban *Vitéz* *Róbert* elveszi *Gerőffy* *Rózsit*, majd a példán felbuzdulva *Vámos* vált jegyet *Reviczky*vel A szereplők nagy igyekezettel játszottak s a már említettekén kívül dícséretet érdemelnek *Csendes* *Alice*, *Szirmai* *Éva*, *Radó*, *Deák* *Tukoray* és *Bajai*.

Pénteken a „Böregér,” *Strausznak* klasszikus zenéjű operettje került színre kevesebb érdeklődés mellett, mint a mennyi méltán megérdemelt. A hangulat a hűvös időjárás dacára elég meleg volt és a főbb szereplőket a kabátban is didergő közönség nagy tetszéssel kísérte. *Alfréd* énekemester komoly kvalitásokat igénylő, nehéz énekszámával *Szabó*, a társulat ritkán foglalkoztatott tenoristája birkózott meg eredményesen. *Eisenstein* szerepében *Deák* szaporította eddigi sikerét. *Reviczky* *Rózsika* *Rozalinda* alakításáról teljes elismeréssel kell megemlékeznünk. *Orloffsky* herceget *Szirmay* *Éva* játszotta nagy ambícióval, míg *Frank* fogházigazgató hálás szerepét *Sarlay* aknázza ki sikerrel. A szobaleány szerepekben különösen ügyes *Gerőffy* *Rózi* ezuttal is tetszett. *Tukoray* bácsi pompás börtönőr volt és a fogház kedélyességéhez nagy mértékben hozzájárult. Ügyesen illeszkedtek az összjátékba *Péchy* (Falke) és *Radó* (Blind) alakításai. A kis számu közönség sokat tapsolt.

Szombaton a kedves zenéjű „Fecskefészek” erősebb hatást vonzott. Magáról a librettóról kevés jót mondhatunk. Fő slágere a második felvonás-végi tánc, mikor a színen levő összes szereplők táncra kerekednek és a közönség fokozódó tapsaira a függőnyt épen csak annyira húzzák fel, hogy a még mozgásban levő lábak groteszk táncra látható. *Reviczky* *Rózsika* bohém-temperamentuma előnyösen érvényesült *Pomponette* alakításában, míg *Vitéz* *Róbert* mint nőimitátor aratot zajos tetszett. *Tukoray* ismét kitűnően kreaálta a *Fecskefészek* sáfárját, *Szirmay* *Éva* pedig ezuttal is a társulat leghasznavehetőbb tagjai egyikének bizonyult. *Tarnay* *Lidia* sokszor kiemelt, erős komikai vénája nem szorul újabb dícséretre. *Csendes* *Alice* apácáját a közvelemény a „bajos” jelzővel tisztelte meg. Ügyesen, kedvesen játszott. Nemkülönbön *Kálnay* *Anna* és *Rózsahegy* *Ilona* is. A férfiak közül *Radó*, *Deák*, *Sarlay* és *Szabó* tehetségük javát vitték szerepeikbe.

Vasárnap este a „Postás fiu és a huga” című közismert, de kedves bolondság, azaz hogy énekes bohózat került színre. Legnagyobb sikere természetesen *Reviczky* *Rózsikának* és *Deáknak* volt. *Radó*, *Kálnay* *Anna*, *Vári*, *Tukorai*, *Sarlay* és *R. Burián* *Étel* szintén megérdemelt tetszésben részesültek. Külön meg kell dícsérnünk kitűnő maszkjárt és ügyes alakításáért *Vitéz* *Róbertet* *Pityke* szerepében. — Délután *Gül-Babát* adták a már ismert szereposztásban.

Hétfőn „A házi béke” című *Bisson* és *Lecrery* kitűnő vigjátéka ment. A rendkívül ötletes, szellemes és kacagató francia vigjáték állandó derűltésgben tartotta a közönséget, *Lucien Moreuil* és felesége *Germine* (*Sarlay* és *Halasy* *Vanda*) ifjú házások *Julie* (*Rózsahegy* *Ilona*) fondorkodása folytán valófélben vannak. Hazautaznak az asszonyka szüleihez (*Radó* *Sándor* és *Tarnai* *Lidia*) a kik *Muscadet* (*Váry*)tanácsára, hogy a haragos házastársakat kibékítsék, szintén a legelkeseredetteab haragot és megdöbbenőt családi jeleneteket imitálnak. Ebből azután a félreértések és fonák helyzetek mulatságos komplexuma kerekedik, míg végre is mindnyájan kibékülnek. A szereplők kivétel nélkül derekasan megállták helyüket. *Radó* és *Tarnai* excelláltak, nemkülönbön *Halasy* *Vanda* és partnere *Sarlay* is. Erős komikai tehetségével feltűnt önálló szerepekben ritkán foglalkoztatott *Radóné*. *Kálnay* *Anna*, *Szirmay* *Éva*, *Csendes* *Alice* és *Rózsahegy* *Ilona* egyaránt jók voltak. *Tukoray*, *Vitéz*, *Vámos*, *Váry* és *Sziklai* szintén dícséretet érdemelnek.

Kedden *Guthi* *Soma* nyári darabját, a mulattató, bár helylyel-közlel épen komikumának parlagiasságával ható „Smólen Tóni”-t adták. Nagy közönség tapsolt a három felvonáson keresztül jó magyar hazafiai átvédülő snájdig bécsi lakájnak, kinek szerepét a fáradhatatlan *Deák* kreaálta a töle megszokott rutinnal. Kitűnő volt *Sarlay*, mint *Góliát* táncemester és mivel nem esik messze az alma a fájától, leánya *Eszti*ke is elsőrangú személyesítőre talált *Reviczky* *Rózsika* személyében. Nem feledkezhetünk meg *Gerőffy* *Rózsiról* s *Szirmai* *Év-*

ról sem, kik derekasan kivették részüket a közönség elismeréséből, sőt az utóbbi tüzes, temperamentumos táncéért nyílt színen is tapsot kapott. *Radó* *Sándor*, *Tukoray* és *Vitéz* ügyes játékuért dícséretet érdemelnek, hasonlóképen *Tarnai* *Lidia* és *Radóné* is, ki pompás maszkjával is hatott. Ha kiemeljük még *Vámos* és *Sziklai* alakításait, akkor már csak *Csendes* *Aliceről* és *Rózsahegy* *Ilonáról* kell dícsérelőleg megemlékeznünk. *Csendes* *Alice* az ő kék-vők lépteivel már rég betáncolt a közönség kegyeibe, míg az enniváló kis *Pocok* (ez a *Rózsahegy* becéző neve) megmutatta, hogy értelmes, ügyes színészleány, akire önálló szerepeket is bátran rá lehet bízni.

Szerdán *Molnár* *Ferenc* és *Faragó* *Jenő* fordította „Makrancos hölgyek” (*Lysistrata*) című 2 felvonásos operette ment meglehetősen látogatott szinkör előtt. A darab meséjében följegyzésre méltó tartalom nincs, a zenéje mindazonáltal édes, fülbe-mászó. A szereplők mindegyike jól játszott, első sorban természetesen *Reviczky* *Rózi*. Mellette *Péchy* *László*, mint *Leonidás*, spártai főhadnagy jeleskedett, nemkülönbön *Vitéz* *Róbert* *Nulpjos* szerepében. *Szirmai* *Éva* kedves volt és szépen énekelt, kapott is érte nyílt színen sok tapsot. Feltűnést keltett kellemes alt-hangjával *Török* *Margit* *Bachis* szerepében. *Tarnai* *Lidia*, *Csendes* *Alice*, valamint *Deák*, *Szabó* és *Vámos* játékukkal hozzájárultak az est sikeréhez. Följegyezzük még, hogy *Rózsahegy* *Ilona* bájos kis *Amorette* volt. — **ál.**

Felolós szerkesztő: **Dr. Kállai József.**
Kiadóhivatali művész: **Lándai József.**

Hirdetések.

Hirdetmény.

Van szerencsém az érdeklődőket tisztelettel értesíteni, hogy a tanév kezdetével vezetésem alatt **héber** és **német** tanfolyam nyílik. E tanfolyam tanulói naponta 2—3 órai oktatásban részesülnek.

Sikeres gyakorlati módszerrel tanítok azonkívül **zenét** (hegedűt), valamint biztos sikerrel előkészíték magántanulókat polgári iskolai vizsgára.

Azon t. vidéki szülők, kik súlyt helyeznek arra, hogy gyermekeik jó ellátás mellett tanítói felügyelet és házi nevelésben is részesüljenek, szíveskedjenek bővebb felvilágosításért hozzám fordulni.

Nagymihály, 1906. aug. 23.

ROSNER JAKAB, okl. tanító
az áll. el. iskola hitoktatója.

Mathiász József helybeli szőlőtelepén f. hó 27-től kezdve

csemege-szőlő

==== kapható, még pedig :
Tiszta muskotály kilója ... .. 60 fil.
Vegyes csemege szőlő ... .. 50 fil.
Téli csemege szőlő ... .. 60 fil.

Eladó ház.

A Rákócy-utcán levő régi posta épület szabad kézből azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást nyujt

Widder Tóbiás
háztulajdonos.

Kiváló minőségű kétszer lefejtett sóstói
1905-ik évi saját termésű

RIZLING BOR

kapható literenkint 48 fillérért hordóstól együtt a legközelebbi állomásra kiszállítva

••• 140—150 literes hordókban •••

Malonyay Ferencz-nél
Alsógyertyánban.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGA

ETERNIT-PALA

MAGYARORSZAGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK
HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33.

Elárúsító hely:

Brügler Lajos Nagymihály,
Lutwak és Klinghofer Homonna.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
ahol a legújabb és legjobbat árulunk

Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmaszalók, járgány-cseplőgépek, löher-cseplők,
tisztítórosták, konkolyozók, kecsáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egytemes
acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

80 Óra javítás csak **80** kr. 80

LANDESMAN IZSÓ

ÓRÁS

Nagymihály, Kossuth Lajos-utca 23. szám

(Miskovits-féle ház)

Elvállal mindennemű és legegyszerűbb óra-javításokat

csak 80 krért

2 évi jótállás mellett.

Óra üveg . . . 5 kr.

Óra mutató . . . 5 kr.

80 Óra javítás csak **80** kr. 80

GOLDSTEIN JAKAB

templom- és szobafestő

Nagymihály., Andrassy Dénes-utca 11. szám.

Elfogad mindennemű

festői és tapétázó munkát

valamint ablak- és ajtó-mázolást, czimfestést és minden e
szakba vágó munkákat izléses, modern kivitelben és jutányos
á r a k mellett.

Festékkereskedésemben

mindennemű borostyánkő-máz szobapadiók
fényes és tartós befestésére, száraz- és
olajfestékek, firneisz, terpentín, lakk, ecset
arany- és ezüst-bronz, ugyancsak minden-
nemű festék-különlegességek nagy válas-
tékban jutányosan beszerezhető.

GALET HERMAN

üveges, Nagymihály Kossuth Lajos-utca 62. szám.

A szabad, amerikai önműködő szerkezetű

ablakredőnyök

(rolletták) a legjobbak, legtartósabbak és
ezáltal a legolcsóbbak.

Ezek valamint más szerkezetű redőnyök is
nálam jutányosan, jótállás mellett kaphatók.

Zsinórral ellátott régi redőnyök jutányosan alakítottat-
nak át önműködő szerkezetűekre.

Elvállalom továbbá egész épületek üvegezését, egyszerű, solin,
homályos, mintázott, színes, reczés és tűkőr üvegből, ugyancsak
képkeretek és tűkőr bevágásokat minden lehető minőségben.

Szíves pártfogásért esd kiváló tisztelettel **GALET HERMAN.**

Vezérszó: Minden darab „Schicht”-szappan
tisztá és mout káros alkatrészekből.

Schicht-szappan!

(„Szarvas” vagy „Kulcs” szappan)

a legjobb és használatban a legolcsóbb
minden ruhanemű és mosási módszer
részére.

Jótállás: 25.000 koronát fizet SCHICHT GYÖRGY cég Aussigban
bárkinek, aki belbizonyítja, hogy szappanna a Schicht
névvel valamely káros keveréket tartalmaz.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.